

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 sierpnia 2015 powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. wystąpił o zasądzenie od pozwanej K. S. kwoty 1251,40 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od 13 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu z tytułu niespłaconej umowy pożyczki. Na kwotę dochodzoną składa się 730 zł całkowitej kwoty pożyczki, w tym 600 zł kwoty przekazanej pozwanej i 130 zł kosztów pożyczki (31,53 zł opłaty administracyjnej, 94,60 zł kosztów ubezpieczenia i 3,87 zł oprocentowania), 30 zł kosztów pism i upomnień oraz 491,40 zł z tytułu ubezpieczenia /pozew k. 2-6/.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty /nakaz zapłaty k. 7/.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana zakwestionowała: wysokość kosztów windykacyjnych w kwocie 30 zł wskazując, iż są one zawyżone, wysokość opłaty administracyjnej w kwocie 31,53 zł, kosztów ubezpieczenia w kwocie 94,60 zł oraz 491,40 zł ubezpieczenia zaległego. Pozwana uznała powództwo w zakresie kwoty 608,07 zł, na która składa się 600 zł niespłaconej pożyczki, 4,20 zł kosztów pisma wysłanego do pozwanej i 3,87 zł oprocentowania pożyczki /kopia sprzeciwu k. 10, odpowiedź na pozew k. 61-63/.

Wyrokiem z dnia 2 czerwca 2016 r. o sygnaturze akt I C 244/16 Sąd Rejonowy w Zgierzu zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 760 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2014 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Ponadto zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 138,47 zł tytułem zwrotu kosztów procesu /wyrok k. 70/.

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd ustalił, iż umowa przewidywała obowiązek zawarcia umowy dodatkowej – umowy ubezpieczenia, której koszt wynosił 94,60 zł. W przypadku opóźnienia spłaty pożyczki naliczane były odsetki za opóźnienie w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego NBP, składka ubezpieczeniowa za czas opóźnienia zwrotu pożyczki w wysokości określonej w tabeli opłat oraz opłaty za wezwania do zapłaty i monity. W przypadku nieterminowej spłaty pożyczki pożyczkobiorca został zobowiązany do zapłaty oprócz kwoty pożyczki: odsetek za czas opóźnienia oraz składki ubezpieczenia za czas opóźnienia zwrotu pożyczki. Poza tym pożyczkobiorca zobowiązał się do zapłaty za każdy wysłany do pożyczkobiorcy monit w wysokości 10 zł za każdy monit. Następnie Sąd podniósł, że opłata administracyjna została przewidziana w umowie i stanowiła koszt związany z uruchomieniem kredytu. W umowie ramowej pożyczki wskazano, że w przypadku opóźnienia w jej spłacie pożyczkobiorca zobowiązany będzie do zapłaty odsetek za czas opóźnienia, składki ubezpieczenia za czas opóźnienia zwrotu pożyczki oraz za każdy wysłany do pożyczkobiorcy monit w wysokości 10 zł za każdy monit. Sąd argumentował, iż na koszty windykacyjne składa się nie tylko koszt wysłania przesyłki polegający na zapłacie wynagrodzenia podmiotowi zajmującemu się doręczaniem przesyłek, ale również koszty związane z obsługą windykacji. Wobec braku spłaty pożyczki powód był zatem uprawniony do obciążenia pozwanej powyższymi kwotami /uzasadnienie k. 80-81/.

W apelacji pozwana zaskarżyła wyrok w części dotyczącej zasądzonych 151,93 zł, na co składały się 31,53 zł opłaty administracyjnej, 94,60 zł kosztu ubezpieczenia, 25,80 zł dodatkowych kosztów upomnień, które zostały naliczone ponad koszt jednego listu poleconego 4,20 zł, wnosząc o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia. Pozwana zarzuciła orzeczeniu naruszenia art. 385¹ kc. W uzasadnieniu skarżąca stwierdziła, że wskazane dodatkowe koszty pożyczki należy uznać za niedozwolone postanowienia umowne. Ramowa umowa pożyczki nie określała czego dotyczy opłata administracyjna i jej kwota nie została indywidualnie z pozwaną określona. Podobnie umowa ubezpieczenia została narzucona przez powoda, nie została określona indywidualnie a ramowa umowa pożyczki i regulamin nie określały jaki jest cel zawarcia ubezpieczenia oraz jakie są zasady naliczenia wysokości składki ubezpieczeniowej. W zakresie kosztów pism i upomnień nieuzasadniona jest kwota przekraczająca 4,20 zł, czyli realny koszt nadania listu poleconego za pośrednictwem Poczty Polskiej. Zapisy § 14 pkt Ramowej Umowy P. należy uznać za niedozwolone klauzule umowne /apelacja k. 84-85/.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód twierdził, że sądy nie kwestionują dopuszczalności naliczania wskazywanych w apelacji opłat, o ile są one uzasadnione. Nie mogą one przekraczać realnych kosztów, na które składają się także koszty: wynagrodzeń pracowników, analiz oraz utrzymania sieci teleinformatycznych. Ponadto koszty te wynikają z niesolidności dłużniczki. Co więcej postanowienia umowne nie miały charakteru blankietowego, zawierały wysokość kosztów postępowania windykacyjnego oraz określały czynności, które skutkowały ich podjęciem /odpowieź na apelację k. 93-95/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej jest bezzasadna i jako tak podlega oddaleniu.

Sąd II instancji przyjął ustalenia faktyczne Sądu I instancji jako własne, mając na uwadze okoliczność, iż nie były one przez strony kwestionowane. Jedynie dodatkowo uzupełnił je o literalne przytoczenie treści spornego § 14 Ramowej Umowy P..

W myśl § 14 ust. 1 Ramowej Umowy P. jeżeli pożyczka lub jej część nie zostanie uiszczona w terminie pożyczkobiorca zobowiązany jest do zapłaty oprócz kwoty pożyczki:

a) odsetek za czas opóźnienia, to jest za okres od daty spłaty pożyczki do dnia zaksięgowania kwoty pożyczki na koncie bankowym pożyczkodawcy

b) składki ubezpieczenia za czas opóźnienia zwrotu pożyczki w wysokości określonej w tablicy opłat i na zasadach określonych w regulaminie umowy pożyczki.

Stosownie do ust. 2 składka ubezpieczenia za czas opóźnienia zwrotu pożyczki jest naliczana za każdy dzień opóźnienia,

W świetle ust. 3 odsetki za czas opóźnienia naliczane są w wysokości odsetek maksymalnych określonych w art. 359 § 2¹ kodeksu cywilnego, to jest czterokrotnej wysokości kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

Zgodnie z ust. 4 w przypadku gdy pożyczka lub jej część nie została uiszczona w terminie pożyczkobiorca zapłaci pożyczkodawcy opłatę upominawczą w kwocie wynikającej z tabeli opłat stanowiącej załącznik do niniejszej Umowy Ramowej pożyczki, jak również znajdującej się na stronie internetowej pożyczkodawcy, za każdy monit wysłany do pożyczkobiorcy listem poleconym przez pożyczkodawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu pożyczkodawcy, przy czym ilość monet wysłanych pożyczkobiorcy przy każdorazowym opóźnieniu w spłacie nie przekroczy dwóch. Pierwszy monit zostanie wysłany nie wcześniej niż po 10 dniach od daty powstania zaległości, a drugi monit zostanie wysłany nie wcześniej niż po 10 dniach od wysłania pierwszego monitu.

W ocenie Sądu Okręgowego powyższe postanowienie umowne, wbrew twierdzeniom skarżącej, nie ma charakteru abuzywnego. Brak jest normy prawnej zakazującej podmiotom udzielającym pożyczek wprowadzania opłat administracyjnych, czy opłat windykacyjnych z tytułu uruchomienia pożyczki lub jej przymusowego ściągania. Wystarczy, że owe opłaty będą uzasadnione. Podobną argumentację należy odnieść do ubezpieczenia pożyczki i wysokości składki, jednakże tu ponadto należy zwrócić uwagę, iż im wyższe ryzyko niespłacenia pożyczki, tym wyższa może być składka z tytułu ubezpieczenia jej spłaty. Zatem istota sprawy sprowadza się do ustalenia, czy wielkość dodatkowych opłat w wysokości 151,93 zł (31,53 zł opłaty administracyjnej, 94,60 zł kosztu ubezpieczenia, 25,80 zł dodatkowych kosztów upomnień) była uzasadniona. Sam fakt niezgodnienia treści umowy indywidualnie z powódką nie jest wystarczającą przesłanką do uznania postanowienia umownego za niedozwolone, ponieważ musi ono ponadto naruszać interes konsumenta w sposób rażący i sprzeczny z dobrymi obyczajami.

Zdaniem Sądu Okręgowego naliczenie dodatkowych opłat w łącznej wysokości 160 zł (wraz z niekwestionowanymi odsetkami i opłatą za nadanie listu poleconego) od kwoty pożyczki 600 zł, biorąc pod uwagę charakter pożyczki,

było uzasadnione. Wszystkie dodatkowe opłaty stanowią 26,7 % kwoty kapitału. Nie jest to wysokość wygórowana, ponieważ koszty obsługi pożyczki jedynie częściowo są związane z jej wysokością. Nawet przy niskiej kwocie pożyczki instytucja finansowa musi przeprowadzić podobne albo wręcz te same procedury i zaangażować podobną albo tą samą liczbę pracowników, co przy wyższej kwocie pożyczki. Stąd przy mniejszych pożyczkach koszty jej obsługi będą stosunkowo wyższe. Należy także zwrócić uwagę, iż pożyczki udzielane na rynku pozabankowym, jak w niniejszej sprawie, zwane chwilówkami, są produktami wysokiego ryzyka z perspektywy pożyczkodawcy. Wynika to z szybkości i łatwości uzyskania takich pożyczek, z pominięciem części formalności takich jak udowadnianie swoich zdolności kredytowych, koniecznych w sektorze bankowym. Umożliwia to żądanie ubezpieczenia takiej pożyczki i pokrycie wyższej składki oraz kosztów obsługi.

Nie ulega wątpliwości, że treść powołanego przepisu Ramowej Umowy P. jest jasna oraz precyzyjna, zatem zrozumiała. Ponadto pozwana, co jest bezsporne, miała obiektywną możliwość zapoznania się z tym dokumentem przed zawarciem umowy pożyczki. Natomiast okoliczność, czy pozwana rzeczywiście zapoznała się z dokumentem i go zrozumiała nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Pożyczkobiorca, jak każdy inny konsument, powinien dolożyć należytej staranności wymaganej od przeciętnego, rozsądnego konsumenta w kwestii dbałości o swój interes gospodarczy. Jeśli takowej staranności pozwana zaniedbała, to fakt ten obciąża wyłącznie ją.

Podane przez skarżącą wpisy w rejestrze niedozwolonych postanowień umownych są faktycznie zbliżone treścią do kwestionowanych przez apelującą przepisów. Jednakże wystąpiły one na kanwie innych stanów faktycznych, więc nie można ich wprost przekładać na grunt niniejszej sprawy. Niska kwota pożyczki powoduje procentowo wysokie koszty jej uruchomienia i obsługi w stosunku do uzyskanego kapitału. Poza tym owe wpisy odnosiły się przede wszystkim do sektora usług bankowych a nie pozabankowych, jak w niniejszej sprawie.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 391 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 kpc w zw. z § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804) w sprawie opłat za czynności radców prawnych, biorąc pod uwagę wynik procesu i wartość przedmiotu zaskarżenia 151,93 zł.